

„SPRÁVA O VZDELÁVACÍCH POTREBÁCH MLADÝCH ĽUDI V OBLASTI PODNIKANIA V KULTÚRNOM A KREATÍVNO M PRIEMYSELE“

Projekt OW- One Way = Culture + Youth + Creativity
č. 2020-1-SK02-KA227-YOU-002737

Rok vydania 2021

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

OBSAH:

Úvod	3
● O projekte	4
● Metodológia - dotazníkový a fokusný prieskum	7
● Výsledky prieskumu potrieb v oblasti vzdelávania – Česká republika	20
● Výsledky prieskumu potrieb v oblasti vzdelávania – Slovensko	30
● Výsledky prieskumu potrieb v oblasti vzdelávania – Poľsko	39
● Súhrnné výsledky a odporúčania pre odbornú prípravu	48
● Návrhy na vzdelávacie aktivity	54
Záver	56

ÚVOD

Kreatívny priemysel kladie na mladých podnikateľov a aj na propagátorov zvýšené nároky, pokiaľ ide o hľadanie nápadu, tak kvality jeho spracovania aj jeho prezentácie koncovému užívateľovi. Podnikanie v kreatívnom priemysle zahŕňa nielen samotnú kreativitu, ale aj podnikateľské alebo manažérske schopnosti. Cieľom tejto správy je zhodnotiť prieskumy vykonané v troch zúčastnených partnerských krajinách (Česká republika, Slovensko a Poľsko) a navrhnúť možnosti vzdelávania v rámci kompetencií tak, aby sa podporila podnikavosť mladých ľudí v kreatívnom priemysle.

Logá partnerských organizácií:
Hlavný riešiteľ:

0 projekte

Táto správa bola vypracovaná v rámci projektu OW- Jedna cesta = Kultúra + Mládež + Kreativita, ktorý sa realizuje vďaka podpore programu ERAZMUS+. Projekt reaguje na tieto otázky:

- Mladí ľudia nemajú dobré podmienky na rozvoj kompetencií potrebných na podnikanie v kultúrnom a kreatívnom sektore.
- Pracovníci s mládežou nepracujú systematicky na rozvoji mladých ľudí v oblasti kultúry a tvorivosti.

Identifikované príčiny uvedených problémov:

- Pracovníkom s mládežou chýba metodická podpora pri rozvíjaní kompetencií mladých ľudí v oblasti kultúry a tvorivosti.
- Chýba metodická podpora pre mladých ľudí v oblasti podnikania v kultúrnom a kreatívnom sektore.

Mladým ľuďom so záujmom o kultúru a tvorivosť chýba inšpirácia, príklady dobrej praxe a kontakty na podnikateľov v tomto odvetví.

0 projekte

Ciel'om projektu je:

- Zvýšiť metodickú podporu pre pracovníkov s mládežou pri práci s mladými ľuďmi v oblasti kultúry a tvorivosti.
- Zvýšiť metodickú podporu mladých ľudí v oblasti podnikania v kultúrnom a kreatívnom sektore.
- Zintenzívniť vytváranie sietí a výmenu príkladov osvedčených postupov medzi mladými ľuďmi a mladými podnikateľmi v kultúrnom a kreatívnom sektore.

Partnerské organizácie:

Prieskum vzdelávacích potrieb mladých ľudí v oblasti podnikania a v kultúrnom a kreatívnom priemysle

---

Začatie akéhokolvek podnikania so sebou prináša vysokú mieru rizika a prekážok. Z tohto dôvodu sa často uvádza ako prekážka pre začatie podnikania úroveň vzdelania. Štúdia Global Entrepreneurship Monitor (GEM), ktorá bola niekoľkokrát realizovaná aj v Českej republike, každoročne uvádza, že za tretinou neúspešných alebo 40 % neuskutočnených podnikateľských zámerov stojí bariéra vzdelania [Lukeš, Jakl, 2012]. Správa o vzdelávacích potrebách mladých ľudí v oblasti podnikania a v kultúrnom a kreatívnom priemysle sa skladá z troch častí. V prvej časti sa uskutočnil dotazníkový prieskum medzi mladými tvorcami a pracovníkmi s mládežou, ktorý sa zameriaval na identifikáciu ich kompetencií. V druhej časti sa uskutočnili fokusové skupiny medzi mladými tvorcami a v tretej časti boli výstupy z dotazníkového prieskumu a fokusových skupín komplexne vyhodnotené a poskytnuté spracovateľom metodiky

Metodika pre zostavovanie dotazníkov

Pri zostavovaní dotazníkov bol na základe výskumu kompetenčných modelov v kreatívnom priemysle (Mitzner a Kamprath 2013, Aisha, Sudirman, Siswanto a Andriani, 2019) zostavený zoznam kompetencií, ktoré sa mali merať v oboch skupinách. Kompetencie sa navzájom dopĺňajú alebo sa zrkadlia v oboch skupinách tak, že ak sa v jednej skupine prejaví nedostatok kompetencie, existuje možnosť rozvíjať túto kompetenciu v druhej skupine prostredníctvom spoločnej aktivity alebo vzdelávania skupín na spoločnú tému. Pokiaľ ide o pracovníkov s mládežou, dôraz sa kladie na manažérske schopnosti, ktoré budú prevládať aj v ich práci aj pri využívaní koučingu alebo mentoringu. V dotazníkoch sa použili škály na prepojenie premenných, ako je hodnotenie kompetencií a možnosť ich využitia v oblasti podnikania a rozvoji vzdelávacích aktivít. Zvolená technika zberu dát sa uskutočnila prostredníctvom online dotazníkového prieskumu. Zber dát prebiehal súčasne v troch krajinách v priebehu novembra 2021. Cieľom bolo splniť kvótu 50 pracovníkov s mládežou a 100 mladých respondentov z každej krajiny. Výsledky prieskumu sú zhrnuté pre každú partnerskú krajinu a potom sú prezentované spolu s návrhmi na vzdelávacie aktivity, pričom kompetencie sú jednotlivo zoradené podľa ich výskytu vo vzorke.

Vzor dotazníkov a fokusnej skupiny

Dotazník pre kreatívnu mládež

1. Čo vás najviac baví tvoriť? (zvážte otvorenie otázky alebo uvedenie všeobecných možností nižšie)

- a. výtvarné umenie
- b. Virtualna realita
- c. 3D tlač
- d. Navrhovanie módy, odevov, doplnkov
- e. Remeslá
- f. Hudba
- g. Tanečné umenie
- h. Divadelné umenie
- i. Iné .....

Ako by ste zhodnotili nižšie uvedené schopnosti, pokiaľ by ste mali začať podnikat' v oblasti, ktorej sa v súčasnej dobe radi venujete (napr. ako hobby). K dispozícií uvádzame stupnicu, na ktorej zhodnot'te úroveň svojich schopností, a súčasne aj to, či ich vôbec potrebujete k svojmu podnikaniu. Stupnica je nasledovná [1-9].

- 1. Mám ju [schopnosť] na vysokej úrovni a potrebujem ju k podnikaniu
- 2. Mám ju na strednej úrovni a potrebujem ju k podnikaniu
- 3. Mám ju na nízkej úrovni a potrebujem ju k podnikaniu
- 4. Mám ju na vysokej úrovni a nepotrebujem ju k podnikaniu

5. Mám ju na strednej úrovni a nepotrebujem ju k podnikaniu
6. Mám ju na nízkej úrovni a nepotrebujem ju k podnikaniu
7. Nemám ju a viem, že ju pravdepodobne potrebujem na podnikanie a chcem sa ju naučiť
8. Nemám ju a viem, že ju pravdepodobne potrebujem na podnikanie, ale nechcem sa ju učiť
9. Nemám ju a viem, že ju nepotrebujem na podnikanie

Zoznam vedomostí a zručností:

1. Zmysel pre krásu a hodnotu
2. znalosť cudzieho jazyka
3. porozumenie inej kultúre
4. Zostať verný tomu, v čom som dobrý
5. Premýšľať o veciach - skôr ako začnem, všetko si dobre premyslím
6. Mať proaktívny a kreatívny prístup
7. Mať organizačné a riadiace schopnosti a tímová práca-P
8. Využívať moderné technológie v mojom odbore (3D tlač, virtuálna realita...)
9. Vedieť, ako si stanoviť dosiahnuteľný cieľ
10. Vedieť vypočítat', koľko mi zostane po realizácii, keď zaplatím všetky náklady s ňou spojené.
11. Vedieť urobiť prieskum trhu (dopytu).
12. Schopnosť prevziať zodpovednosť
13. Zvládať konštruktívnu kritiku a kriticky myslieť
14. Samovzdelávanie

15. Vedieť identifikovať a riešiť problémy a zvládať stresové situácie a prekážky
16. Bezproblémová komunikácia
17. Informovanosť o neštandardných formách zamestnávania (napr. zmluvy na dobu určitú, autorské zmluvy)
18. Mať prehľad o základných právnych predpisoch týkajúcich sa podnikania (napr. autorské práva, licencie)

NA ZÁVER NÁM POVEDZTE NIEČO O SEBE:

Mám predchádzajúce skúsenosti s podnikaním alebo inou projektovou činnosťou

Áno

Nie

Máte skúsenosti s prezentáciou výsledkov svojej kreatívnej práce?

Vykonávate ju minimálne:

1x týždenne

1x mesačne

1x za šesť mesiacov

1x ročne

Nikdy som to neskúšal (a).

Som:

Muž

Žena

Nechcem uviesť

Je mi:

15-19 rokov

20-24 rokov

25-29 rokov

Viac ako 30 rokov

Ako poslednú školu som študoval/študovala:

Stredná odborná škola bez maturity

Stredná odborná škola s maturitou

Konzervatórium

Gymnázium

Vysoká škola

Chcem byť informovaný o projekte :

Áno - e-mail: _____

Nie

Dotazník pre pracovníkov s mládežou

---

1. Čo najradšej tvoríte vo svojom voľnom čase? (zvážiť otvorenie otázky alebo uvedenie všeobecných možností nižšie)

- a. výtvarné umenie
- b. Virtualna realita
- c. 3D tlač
- d. Navrhovanie módy, odevov, doplnkov
- e. Remeslá
- f. Hudba
- g. Záhrada
- h. Tanečné umenie
- i. Divadelné umenie
- j. Iné .....

Pri práci s mladými ľuďmi sa možno stretávate so situáciou, že by radi zmenili svoju záľubu/hobby na svoju vysnívanú prácu alebo podnikanie. Zaujímalo by nás, ako by ste ohodnotili nižšie uvedené schopnosti/ zručnosti a svoje skúsenosti na základe uvedenej škály tak, aby to pomohlo mladým ľuďom v podnikaní a uplatnení na trhu.

Stupnica (1-9)

- 1. Mám vysokú úroveň [tejto schopnosti] a môžem ju odovzdať ako potrebnú na podnikanie
- 2. Mám stredne pokročilú úroveň a môžem ju odovzdať ako potrebnú pre podnikanie

3. Mám nízku úroveň a môžem ju odovzdať ako potrebnú na podnikanie
4. Mám vysokú úroveň a môžem ju odovzdať ďalej, ale oni ju nepotrebujú
5. Mám strednú úroveň a môžem ju odovzdať ďalej a oni ju nepotrebujú
6. Mám nízku úroveň a môžem ju odovzdať, ale oni ju nepotrebujú k podnikaniu
7. nemám, ale viem, že ju pravdepodobne potrebujú na podnikanie, a chcem sa ju naučiť
8. nemám, ale viem, že ju pravdepodobne potrebujú na podnikanie, ale nechcem sa ju naučiť.
9. Nemám a viem, že ju nepotrebujú na podnikanie

Zoznam schopností a znalostí:

1. Stimulovať kreativitu mladých ľudí
2. Poskytnúť pomoc mladým ľuďom nájsť svoje miesto v meniacom sa svete
3. Mať proaktívny prístup
4. Vcítiť sa do potrieb mladých ľudí, identifikovať ich a nasmerovať ich správnym smerom
5. Posilňovať postavenie mladých ľudí pri dosahovaní svojich cieľov
6. Odovzdávať poznatky z rôznych sociálnych a kultúrnych prostredí ako inšpiráciu
7. Schopnosť viesť a motivovať mladých ľudí
8. Schopnosť nadväzovať kontakty medzi mladými ľuďmi (vyhl'adávanie príležitostí a kontaktov)
9. Poskytnúť mladým ľuďom primeranú podporu a spätnú väzbu.
10. Pomáhať rozvíjať sebadôveru, vedomosti, schopnosti kritického myslenia a porozumenia druhým.
11. Podporovať tímovú prácu
12. Podporovať mladých ľudí v efektívnej komunikácii a riešení problémov
13. Vyhľadávať zdroje a ich efektívne využitie

14. Používať širokú škálu vzdelávacích metód a techník

15. Používať vhodné nástroje informačných technológií pre kreatívnych mladých ľudí

NA ZÁVER NÁM Povedzte niečo o sebe:

Mám predchádzajúce skúsenosti s podnikaním alebo inou projektovou prácou

Áno

Nie

Máte skúsenosti s prezentáciou svojich kreatívnych aktivít? Vykonávate ju minimálne:

1x týždenne

1x mesačne

1x za šesť mesiacov

1x ročne

Nikdy som to neskúšal [a].

Vek cieľovej skupiny, s ktorou pracujem - viac možností:

15-19 rokov

20-24 rokov

25-29 rokov

Viac ako 30 rokov

Dĺžka praxe v práci s mládežou

Menej ako 1 rok

1-5 rokov

6 rokov a viac

Typ organizácie, pre ktorú pracujem

verejný neziskový sektor (univerzity, stredné školy, centrá voľného času, verejná správa atď.)

súkromný neziskový sektor (centrá voľného času, súkromné vzdelávacie inštitúcie atď.),

súkromný sektor.

Som:

Muž

Žena

Nechcem uvádzať

Skončil som posledný:

Stredná odborná škola bez maturity

Stredná odborná škola s maturitou

Konzervatórium

Gymnázium

Vysoká škola

Chcem byť informovaný o projekte:

Áno - e-mail, _____

Nie

Tabuľka pre zápis:

Popis skupiny, (*aká je to skupina)

Názov skupiny,

Druh (*divadelný krúžok), Hudba

Miesto (*stredisko voľného času), ""

Vek respondentov,

Počet respondentov,

Forma stretávania (*online/prezenčne),

Časová frekvencia stretávania,

Zaujímavosti/ zvláštnosť skupiny/ čím sa odlišujú od iných (*hrajú pre hendikepované publikum),

Oblasti, ktoré chceme zistiť/overiť?	Otázky, ktoré sa budeme pýtať?	Odpovede
<p>Kontinuálnosť – schopnosť dlhodobo pracovať na projekte</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akú máte skúsenosť s dot'ahovaním aktív/činností do konca? 2. Ako reagujete na prekážky? 3. V akých situáciách utekáte od zodpovednosti? 4. Akým spôsobom si stanovujete ciele? 	
<p>Vzt'ahy – nadväzovanie a udržanie Do akej miery sú ich vzt'ahy stabilné, bezpečné. Schopnosť tvoriť bezpečné a stabilné vzt'ahy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ako komunikovať v novej neznámej situácii? 2. Viete na koho sa obrátiť, keď nby ste potrebovali poradiť ? 3. Keď pracujem v tíme s kamarátmi v školskom projekte, kto urobí viac práce? 4. Ako sa pri tom cítim? 5. Pracujete radšej v tíme alebo individuálne? 	

Vzt'ahy– ukončenie

Vediet' opustiť nezdravé vzt'ahy/projekty. Schopnosť udržiavania zdravej mysle.

1. Čo je pre vás nezdravý vzt'ah/projekt?
2. Ako s tým pracujete?
3. Pokiaľ s tým pracujem ako opustiť nezdravý vzt'ah/projekt?
4. Emočná/finančná/časová banka vzt'ahu – som si jej vedomí?

Učiť sa

Kde sa dozvedáte/učíte o nových veciach? Schopnosť učiť sa celoživotne a nielen formálne.

1. Keď niečo začínate – kde alebo u koho zistíte informácie?
2. Kde získavate informácie o iných formách zamestnávania?
3. Porovnávate/ overujete si informácie z viacerých zdrojov?
4. Viete kriticky zhodnotiť verejne dostupné informácie?

Vzory pre podnikavosť

Schopnosť inšpirovať sa a učiť sa od druhých a hľadať pozitívne vzory pre podnikavosť / podnikanie / život – (príklady dobrej praxe)

1. Kto je vaším vzorom?
2. Z akej je generácie?
3. Vymenujte 5 osôb (nie mená, ale profesiu, vzťah), s ktorými ste v učiacom sa kontakte ?
4. Máte vytvorenú podpornú skupinu?
5. Ako často sa stretávate a vymieňate si skúsenosti?

Podnikanie

Schopnosť premeniť svoju tvorbu na pravidelný príjem

1. Viete, ako sa zapojiť do projektov pre mládež?
2. Čo vnímate ako najväčšiu prekážku pre rozhodnutie podnikat'?
3. Kde získavate informácie o podpore v podnikaní (materiálne, finančné, ľudské),

pokiaľ informácie zistíte, tak akým spôsobom?
4. Kde získavate informácie o legislatíve?

Zmena

Schopnosť urobiť zmenu. Schopnosť vyhodnotiť a odstrániť neefektívne činnosti a nahradiť ich novými inovatívnymi.

1. Robievate zmeny vo svojej pravidelnej činnosti?
2. Čo potrebujete k správne rozhodnutiu alebo zmene?
3. Radi riskujete a objavujete nové veci?
4. Ak vás niečo zaujme, inšpirujete sa tým?
5. Dokážete premeniť víziu na skutočnosť?

VÝSLEDKY PRIESKUMU POTRIEB V OBLASTI VZDELÁVANIA - ČESKÁ REPUBLIKA

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 53 respondentov z radov pracovníkov s mládežou a 100 respondentov z radov kreatívnej mládeže. Ďalej bolo zrealizovaných 5 prieskumov skupín, na ktoré sa cielilo.

Pracovníci s mládežou

Výskumu sa zúčastnilo celkovo 53 respondentov, z toho 52,8 % žien, 43,4 % mužov a 3,8 % respondentov neodpovedalo. Väčšina z nich má vysokoškolské vzdelanie (77,4 %), nasleduje stredoškolské vzdelanie s maturitou (16,9 %) a ostatné (vyučení alebo základná škola) 5,7 %. Dotazník vyplnili relatívne skúsení pracovníci, pričom väčšina (62,3 %) mala skúsenosti s prácou s kreatívnou mládežou šesť a viac rokov.

Skúmaní pracovníci sú väčšinou zamestnaní vo verejnom sektore, t. j. v centrách voľného času, na univerzitách, stredných školách, kde títo pracovníci aktivizujú mladých ľudí (67,9 %), druhou platformou, kde sa pracovníci stretávajú s mládežou, je súkromný sektor (súkromné vzdelávacie inštitúcie, centrá atď.) s 22,7 %. Aktivizácia v mimovládnych neziskových organizáciách tvorí len zlomok vzorky, t. j. 9,4 %.

Pracovníci sa najčastejšie orientujú na hudbu, výtvarné umenie a remeslá, prostredníctvom ktorých môžu podporovať kreativitu mladých ľudí. Na druhej strane je žiadúce, aby v budúcnosti dokázali podporiť tvorivú mládež tým, že majú skúsenosti s projektami alebo podnikaním (83 %) a prezentáciou vlastnej práce. 84,9 % respondentov má aspoň jednu skúsenosť za rok s prezentáciou výsledkov svojej tvorivej práce a môžu tak svoje skúsenosti odovzdať iným, najmä tvorivej mládeži.

Kompetencie pre podnikanie v oblasti kreatívneho podnikania pre pracovníkov s mládežou

Pracovníci pracujú najmä s vekovou skupinou 15 až 19 rokov (64,2 %) a 20 až 24 rokov (20,8 %), ktorý predstavujú potenciál pre kreatívne podnikanie v budúcnosti. Menšiu skupinu tvoria mladí ľudia nad 25 rokov (do 30 rokov), ktorí prichádzajú s plánom niečo začať (15,1 %).

Kompetencie potrebné na podnikanie

Nižšie sú uvedené kompetencie, ktoré pracovníci považujú za dôležité pre podnikanie v kreatívnom priemysle, pričom pracovníci majú strednú a vysokú úroveň rozvinutia kompetencie. Tým sa zabezpečí, že budú schopní odovzdávať kompetencie mladým ľuďom.

Kompetencie s najvyšším podielom sú uvedené nižšie:

- Schopnosť viesť a motivovať mladých ľudí
- Pomôcť rozvíjať sebavedomie, vedomosti, schopnosti kritického myslenia a porozumenia druhým.
- Schopnosť podporovať mladých ľudí v efektívnej komunikácii a riešení problémov
- Schopnosť podporovať tímovú prácu
- Schopnosť pomôcť mladým ľuďom nájsť svoje miesto v meniacom sa svete

Za najpotrebnejšie pre podnikanie boli označené motivačné faktory, komunikácia a tímová práca.

Kompetencie, ktoré nie sú potrebné pre podnikanie

Štvrtina respondentov z radov pracovníkov s mládežou sa domnieva, že aj keď kompetenciu má, nie je potrebné ju odovzdávať, pretože ju mladí ľudia nebudú potrebovať na podnikanie. Ide najmä o tieto kompetencie:

- schopnosť stimulovať kreativitu mladých ľudí
- schopnosť umožniť mladým ľuďom pracovať na dosiahnutí ich cieľov
- schopnosť vcítiť sa do potrieb mladých ľudí, identifikovať ich a nasmerovať ich správnym smerom

- schopnosť poskytovať mladým ľuďom primeranú podporu a spätnú väzbu
- schopnosť používať širokú škálu vzdelávacích metód a techník

Výsledky ukázali, že Pracovníci predpokladajú, že mladí ľudia, s ktorými pracujú, majú tvorivý potenciál a preto už nepotrebujú tento potenciál rozvíjať alebo usmerňovať.

Spôsobilosť personálu vyučovať

Na konci výskumu pracovníci s mládežou identifikovali možnosti svojho rozvoja, t. j. ktoré kompetencie by bolo potrebné posilniť. Išlo najmä o tieto kompetencie:

- schopnosť používať vhodné nástroje informačných technológií pre kreatívnych mladých ľudí
- schopnosť nadväzovať kontakty medzi mladými ľuďmi (vyhládávanie príležitostí a kontaktov)
- schopnosť používať širokú škálu vzdelávacích metód a techník
- schopnosť efektívne vyhľadávať a spravovať zdroje
- schopnosť prenášať poznatky z rôznych sociálnych a kultúrnych prostredí ako inšpiráciu

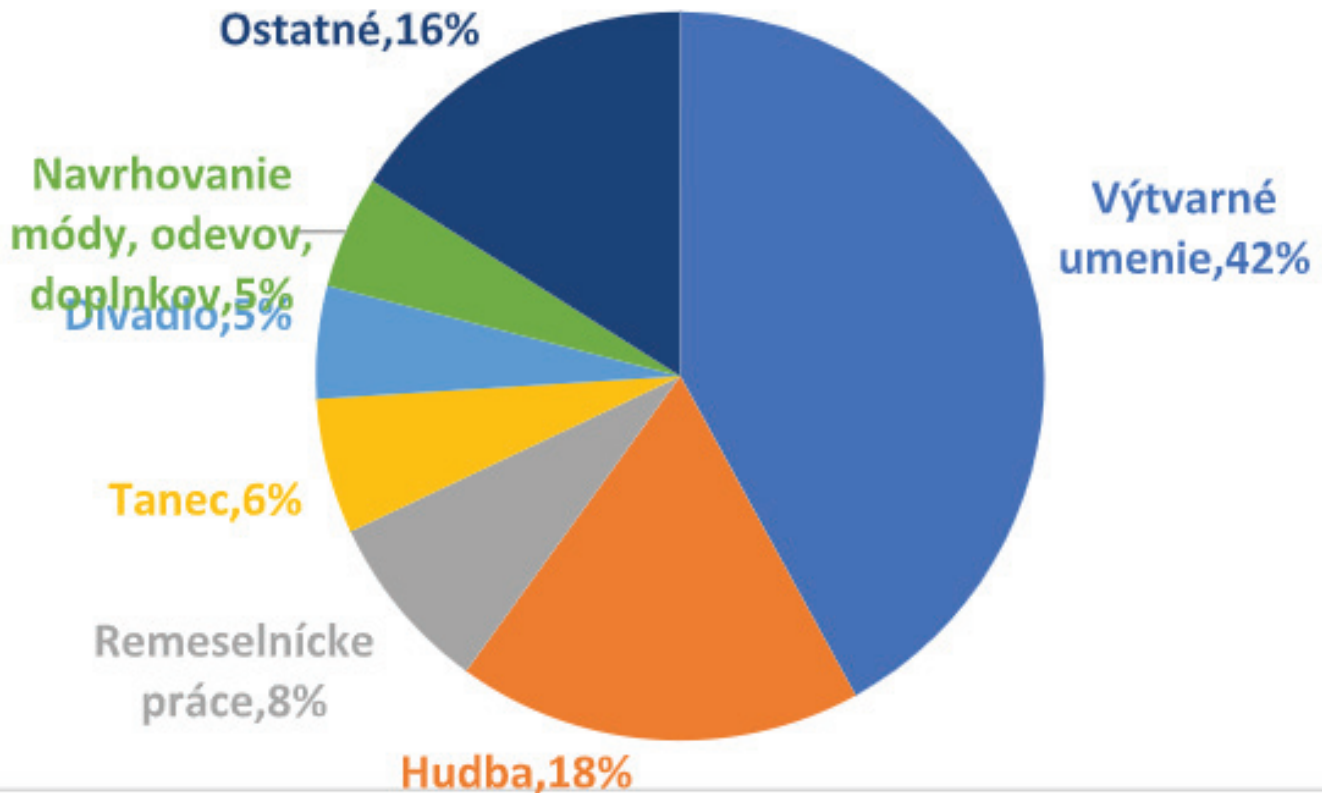
Rozvoj pracovníkov s mládežou možno pozorovať v oblasti nových IT technológií a ich využívania pre kreatívny priemysel alebo podporu vytvárania sietí. Neoddeliteľnou súčasťou odbornej prípravy je aj finančná gramotnosť a pracovníci by mali byť schopní sprostredkovať základy finančného plánovania začínajúcim podnikateľom prostredníctvom neformálneho vzdelávania.

Tvorivá mládež a jej vzdelávacie potreby

Výskumu sa zúčastnilo 100 respondentov, z toho 71 % žien, 21 % mužov [8 % neuviedlo pohlavie]. Tvorivým činnostiam sa vo vzorke najčastejšie venuje skupina 15 až 19-ročných (52 %), za ktorou nasleduje skupina 20 až 24-ročných (31 %). Vzhľadom na vekovú štruktúru prevláda ukončené základné (46 %) alebo stredoškolské vzdelanie (22 %). Silnou skupinou vo vyššej vekovej kategórii sú absolventi vysokých škôl (25 %). V súčasnosti má 31 % respondentov skúsenosti s projektmi alebo podnikaním. Záujmy a zručnosti tvorivej mládeže sú veľmi rôznorodé. Mládež je schopná identifikovať svoju jedinečnosť, nielen sa zapojiť do bežných voľnočasových alebo tvorivých aktivít. Na druhej strane prevláda výtvarné umenie, hudba a remeslá.

Zastúpenie oblastí záujmu CZ

S ich záujmami súvisí aj motivácia prezentovať výsledky svojej tvorivej práce na verejnosti. Z výsledkov však vyplýva, že takmer 1/5 to ešte nikdy neuskúsila a najčastejšia frekvencia je mesačná alebo polmesačná. V druhej časti dotazníka respondenti z radov mladých ľudí identifikovali tri typy kompetencií, ktoré podľa nich majú alebo potrebujú na to, aby mohli prehĺbiť svoju záľubu do samostatného podnikania.

Potrebné kompetencie

V tejto časti boli vybrané a zoradené kompetencie, pri ktorých respondenti uviedli, že ich majú na vysokej alebo strednej úrovni a vedeli by ich využiť v podnikaní. Išlo o tieto kompetencie:

- schopnosť prevziať zodpovednosť
- zmysel pre krásu a hodnotu vecí
- samovzdelávanie
- schopnosť pristupovať k veciam proaktívne a kreatívne
- schopnosť zvládnuť konštruktívnu kritiku a kriticky myslieť

Z výsledkov vyplýva, že podnikanie vnímajú ako záväzok = zodpovednosť a potrebujú sa vzdelávať. Chápu tiež, že kreatívny priemysel nie je uzavretá komunita a znalosť cudzích jazykov alebo kultúr je praktickou schopnosťou.

Nepotrebné zručnosti

Výsledky výskumu odrážajú najmä individuálne potreby každého mladého človeka. Nižšie sú uvedené kompetencie, ktoré mladí ľudia považujú za nepotrebné:

- chápanie inej kultúry

- schopnosť zostať verný tomu, v čom som dobrý
- zmysel pre krásu a hodnotu vecí
- schopnosť organizovať, riadiť a pracovať v tíme
- schopnosť využívať moderné technológie v mojom odbore (3D tlač, virtuálna realita...)

Kompetencia učiť sa

Nižšie sú uvedené kompetencie k učeniu, ktoré prevládajú medzi mladými ľuďmi vo vzorke a predstavujú ich vzdelávacie potreby.

- mať prehľad o základných právnych predpisoch týkajúcich sa podnikania (napr. autorské práva, licencie)
- mať povedomie o neštandardných formách zamestnania (napr. DPČ, autorské zmluvy)
- Vedieť urobiť prieskum trhu (dopytu).
- schopnosť využívať moderné technológie v vlastnom odbore (3D tlač, virtuálna realita...)
- schopnosť vypočítať, koľko peňazí mi zostane po skončení činnosti, ak zaplatím všetky náklady s ňou spojené.

Za hlavné nedostatky označila kreatívna mládež znalosti o právnom minime pre podnikateľov v kreatívnom priemysle, základy finančnej gramotnosti, analýzu trhu a využívanie IT technológií pre kreatívny priemysel. To majú spoločné s pracovníkmi s mládežou.

Fokusové skupiny

V rámci krajiny sa na výskume fokusových skupín zúčastnilo päť rôznych skupín vo veku 17-18 rokov (FG1) - umelecká škola, klub (13 rokov, FG2), 24 rokov (FG3, tanec), 18-30 rokov (FG4, FG5, klub). Cieľom bolo identifikovať faktory, ktoré prispievajú k identifikácii vzdelávacích potrieb a podpore podnikania. Oblasť záujmu boli rozdelené na kontinuitu, vzťahy (nadväzovanie, udržiavanie a ukončovanie), učenie, vzory pre podnikavosť, podnikanie a zmena.

Interperetácia

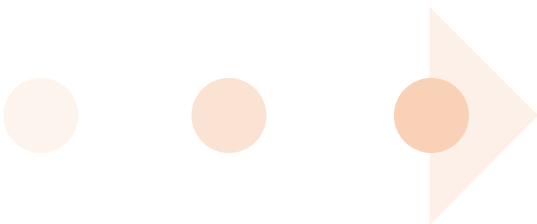
Na základe jednotlivých fokusových skupín možno konštatovať, že v oblasti kontinuity ich najviac motivuje pocit zodpovednosti a dodržiavanie pracovných povinností než iné faktory na zlepšenie práce projektovej skupiny alebo projektového riadenia. V oblasti vzťahov prevláda najviac opatrnosť a potom nadväzovanie kontaktov. Podpora tímovej práce tak tvorí polovicu zamerania cieľovej skupiny. Ukončenie vzťahov je považované za problematické a bolestivé všetkými skupinami. Ukončujú ich v prípade prevládajúcich nevýhod. V oblasti učenia sú prevažujúcim zdrojom internet alebo tutoriály na youtube, potom skúsení ľudia v danej oblasti. Vzory podnikania nie sú objasnené, majú tendenciu prikláňať sa k rodine, priateľom, rovesníkom. Na začiatku podnikania riešia najmä „prekážky“ a financie, nemajú predstavu, či by sa ich činnosť mohla premeniť na podnikanie. Všetky skupiny sú väčšinou otvorené novým veciam, takže vedia privítať zmeny vo

svojom živote. Dôležitá je úloha multiplikátorov – sú nimi osoby s oskúsenosťami, ktoré môžu odovzdať schopnosti a týmto prekonať obavy členov cieľovej skupiny.

Odporúčania pre školenia: projektové riadenie, tímová práca, riešenie konfliktov, finančná gramotnosť, podnikanie, kritické myslenie.

Zhrnutie

Kompetencie, ktoré sa majú naučiť – vyšli z analýzy vzdelávacích potrieb a odhalili zhodu vo vzdelávaní v oblasti finančnej gramotnosti a využívaní IT technológií. Pre pracovníkov s mládežou sú potom potrebné obohacujúce kurzy manažérskych schopností. Pre kreatívnu mládež je potrebné doplniť tzv. podnikateľské minimum v kreatívnom priemysle, najmä ochranu duševného vlastníctva.

VÝSLEDKY PRIESKUMU POTRIEB V OBLASTI VZDELÁVANIA - SLOVENSKO

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 50 respondentov z radov pracovníkov s mládežou a 119 respondentov z radov kreatívnej mládeže. Ďalej bolo zrealizovaných 7 prieskumov skupín, na ktoré sa cielilo.

Pracovníci s mládežou

Online prieskumu sa zúčastnilo 50 respondentov (68 % žien, 32 % mužov), ktorí pracovali prevažne s cieľovou skupinou vo veku 15-19 rokov (52 %), potom so zmesou 15- 24 rokov (16 %) a 15-29 rokov (14 %). 72 % má skúsenosti s projektmi alebo s vedením vlastného podniku. Respondenti pracujú pre verejný neziskový sektor v 78 %, súkromný neziskový sektor je zastúpený v 22 % a zvyšok kombinuje oba typy organizácií. Väčšina respondentov má dlhšiu prax v práci s mládežou - 6 a viac rokov (70 %), len 26 % má menej ako 6 rokov. Z hľadiska vzdelania má väčšina respondentov vysokoškolské vzdelanie (80 %), 12 % má maturitu a 8 % konzervatórium.

Kompetencie pre podnikanie v oblasti kreatívneho podnikania

Pracovníci pracujú najmä s vekovou skupinou 15 až 19 rokov (52 %) a 20 až 24 rokov (38 %), ktoré predstavujú potenciál pre kreatívne podnikanie v budúcnosti. Veľmi malú skupinu tvoria mladí ľudia nad 25 rokov (do 30 rokov), ktorí potom môžu prísť s plánom niečo začať (10 %).

Kompetencie potrebné na podnikanie

Nižšie sú uvedené najčastejšie kompetencie, ktoré pracovníci majú na vysokej alebo strednej úrovni a sú schopní ich preniesť na podnikanie:

- schopnosť podporovať tímovú prácu
- schopnosť poskytovať mladým ľuďom primeranú podporu a spätnú väzbu
- schopnosť viesť a motivovať mladých ľudí
- schopnosť vcítiť sa do potrieb mladých ľudí, identifikovať ich a nasmerovať ich správnym smerom
- schopnosť používať širokú škálu vzdelávacích metód a techník

Za najdôležitejšie boli považované kompetencie ako je tímová práca a podpora a motivácia mladých ľudí.

Kompetencie, ktoré nie sú potrebné

Nižšie sú uvedené kompetencie, ktorými pracovníci disponujú, ale domnievajú sa, že mladí ľudia ich nevnímajú ako potrebné:

- schopnosť stimulovať tvorivosť mladých ľudí
- schopnosť pomôcť mladým ľuďom nájsť svoje miesto v meniacom sa svete
- schopnosť byť proaktívny
- schopnosť prenášať poznatky z rôznych sociálnych a kultúrnych prostredí ako inšpiráciu

Výsledky ukazujú, že zamestnanci predpokladajú, že pracujú s aktívnymi a kreatívnymi ľuďmi a preto tieto kompetencie nie je potrebné ďalej posilňovať.

Kompetencie k učeniu sa

V tejto časti pracovníci identifikovali príležitosti pre svoj rozvoj - vzdelávacie potreby, kde určili kompetencie, ktoré sú potrebné pre podnikanie, ale oni ich nemajú, preto ich treba posilniť a rozvíjať. Išlo predovšetkým o tieto kompetencie:

- pomôcť rozvíjať sebavedomie, vedomosti, schopnosti kritického myslenia a porozumenia druhým
- schopnosť nájsť zdroje a efektívne ich spravovať
- schopnosť používať vhodné nástroje informačných technológií pre kreatívnych mladých ľudí
- schopnosť pomôcť mladým ľuďom nájsť svoje miesto v meniacom sa svete

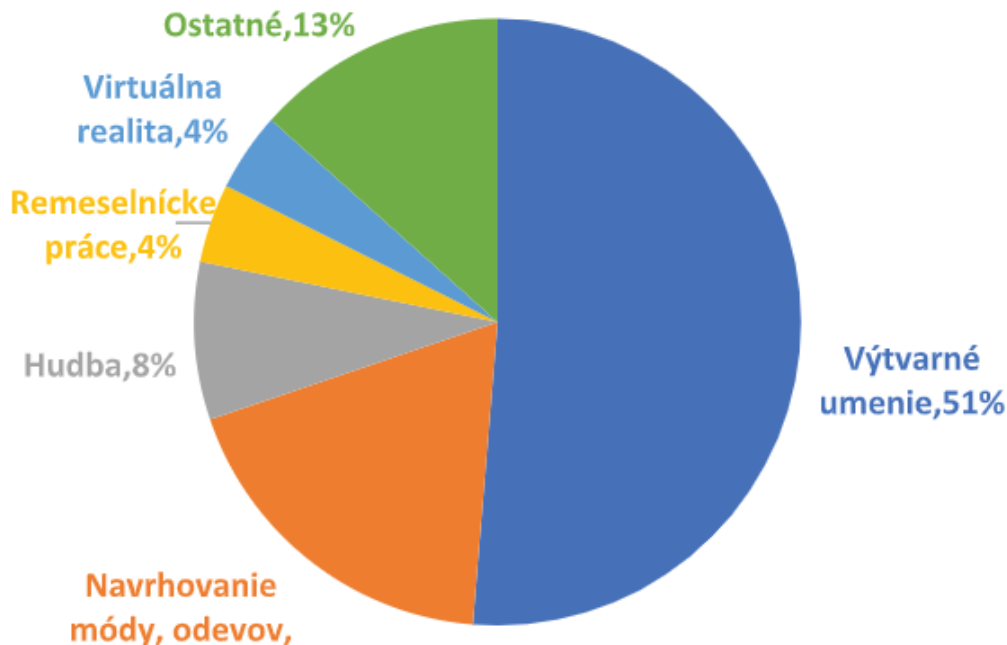
Zameranie je najmä na definovanie účelu podnikania, využívanie IT, podporu finančnej gramotnosti začínajúcich podnikateľov a kritické myslenie.

Kreatívna mládež

Výskumu sa zúčastnilo 119 respondentov, z toho 85,1 % žien (10,1 % mužov), prevažne vo veku 15-19 rokov (84 %), ďalej vo veku 20-24 rokov (10,9 %) a 25-29 rokov (4,2 %). Vzhľadom na zloženie vzorky prevláda štúdium/ukončenie strednej školy s maturitou (77,3 %) a vysokej školy 8,3 %. Okrem toho mala štruktúra vplyv na ich skúsenosti s projektami alebo podnikaním, pričom len 36,1 % odpovedalo pozitívne.

Výsledky ukazujú, že prevláda výtvarné umenie a design, čo ďalej súvisí s frekvenciou prezentácie výsledkov vlastnej práce. V súvislosti s predchádzajúcimi záujmami prevláda pri prezentovaní výsledkov svojej práce mesačná až polročná frekvencia. Okrem toho respondenti identifikovali tri typy kompetencií pre podnikanie, ako aj vymedzenie vzdelávacích potrieb.

Zastúpenie oblastí záujmu SK

Potrebné kompetencie

V nasledujúcej tabuľke boli vybrané kompetencie, ktoré majú mladí ľudia na vysokej alebo strednej úrovni a sú schopní ich využiť na podnikanie:

- schopnosť pristupovať k veciam proaktívne a kreatívne
- schopnosť prevziať zodpovednosť
- zmysel pre krásu a hodnotu vecí
- schopnosť zostať verný tomu, v čom je človek dobrý
- schopnosť zvládnuť konštruktívnu kritiku a kriticky myslieť

Mládež v podnikateľských kompetenciách disponuje aktivitou, zodpovednosťou alebo schopnosťou pracovať s krásnymi vecami.

Kompetencie, ktoré nie sú potrebné na podnikanie

V tejto časti mladí ľudia uvádzali najmä kompetencie, ktorými disponujú, ale ktoré podľa nich nepotrebujú na podnikanie v kreatívnom priemysle:

- mať prehľad o základných právnych predpisoch týkajúcich sa podnikania (napr. autorské práva, udeľovanie licencií)
- pochopenie iných kultúr
- organizačné a riadiace schopnosti a tímová práca

Osobitným znakom je najmä zmienka o podnikateľskej legislatíve, čo môže byť v súlade s prepojením s časťou respondentov, ktorí ani neplánujú začať podnikat'. Prekvapivo nevidia potrebu pochopenia inej kultúry alebo organizačných schopností, ktoré sú v kreatívnom priemysle kľúčové.

Kompetencie k naučeniu sa

Nižšie sú uvedené kompetencie, ktoré prevládajú medzi mladými ľuďmi vo vzorke a predstavujú ich vzdelávacie potreby:

- mať povedomie o neštandardných formách zamestnania (napr. DPČ, autorské zmluvy)
- mať prehľad o základných právnych predpisoch týkajúcich sa podnikania (napr. autorské práva, licencie)
- schopnosť robiť prieskum trhu (dopytu).
- schopnosť vypočítať, koľko peňazí mi zostane po skončení podujatia, ak zaplatím všetky náklady s tým spojené
- pochopenie inej kultúry

Výsledky potvrdili predchádzajúci predpoklad, že kompetencie, ktoré nie sú potrebné na podnikanie, identifikovali najmä tí, ktorí ešte nechcú podnikat', keďže obe kompetencie sa objavili v požadovaných kompetenciách na rozvoj. Ďalšími sú komunikačné schopnosti alebo finančná (obchodná) gramotnosť, ako aj znalosť kultúrnej rozmanitosti.

Fokusové skupiny

V rámci Slovenska sa prieskumu zúčastnilo sedem rôznych cieľových skupín - tanečníci (27, FG1), webdizajn (20, FG2), tvorivé ženy (24-27, FG3), folklórny súbor (24, FG4), ZUŠ (15, FG5), konzervatórium (19-22, FG6), umelecká škola (17-18, FG7). Cieľom bolo zistiť faktory, ktoré prispievajú k identifikácii vzdelávacích potrieb a k podpore podnikania. Oblasť záujmu boli rozdelené na kontinuitu, vzťahy (nadväzovanie, udržiavanie a ukončovanie), učenie, vzory pre podnikanie, podnikanie a zmenu.

Interpretácia

Z fokusových skupín vyplynulo, že mladých ľudí v oblasti kontinuity najviac motivovala potreba splniť úlohu, ktorú im zadal niekto iný. Problémom je plánovanie jednotlivých etáp tak, aby sa projekt mohol dokončiť. V oblasti vzťahov prevláda opatrnosť, potom nadväzovanie kontaktov, uprednostňovanie vzťahov založených na dôvere a do veľkej miery súvisiacich s vlastnou komunitou. Podpora tímovej práce je podľa cieľovej skupiny nízka, uprednostňujú individualizmus. Ukončovanie vzťahov - vo väčšine prípadov s tým majú zlé skúsenosti, je zrejme nezrelosť a potreba vedenia. V oblasti vzdelávania prevláda internet alebo zdroje v podobe sociálnych sietí, zatiaľ čo členovia cieľovej skupiny tvrdia, že majú schopnosť kritického myslenia. Podnikateľské vzory nie sú samozrejmé, občas sa objaví nejaká známa osobnosť. Pre začatie podnikania sa zaoberajú najmä financiami, prekvapuje ich, že k podnikaniu sú nutné znalosti. Chýba im sebavedomie pre podnikanie a väčšinou nemajú ambíciu skúsiť podnikanie ani v budúcnosti. Je potrebné podporiť fixáciu na vzory a vytváranie hodnôt. Skúšajú nové veci v tom zmysle, že zmena je pre nich výzvou alebo inšpiráciou, ale potrebujú mentora alebo konzultanta, ktorý ich podporí v ich rozhodnutiach. Dôležitá je tu úloha multiplikátora - osoby so skúsenosťami, ktorá sa je spomínaná v procese učenia sa, ako aj pri podpore zmeny či podnikavosti.

Odporúčania pre odbornú prípravu:

finančná gramotnosť, podnikavosť, kritické myslenie, tímová práca, zameranie sa na budovanie sebadôvery a sebaznázanie (sebaprezentáciu), poznanie vlastných kompetencií. Rozvíjať by sa mohli aj komunikačné schopnosti alebo aj plánovanie (time management). Možné je aj používanie sociálnych sietí – metód, ako ich používať a naučiť sa v nich vyhľadávať.

Zhrnutie

Vzdelávacie kompetencie - t. j. analýzy vzdelávacích potrieb - ukázali zhodu v oblasti finančnej gramotnosti, využívania IT technológií a komunikačných zručností. Pre pracovníkov s mládežou sú potom potrebné obohacujúce kurzy v oblasti motivácie mládeže. Pre kreatívnu mládež je potrebné doplniť tzv. podnikateľské minimum v kreatívnom priemysle, najmä ochranu duševného vlastníctva, prácu pod tlakom či naučiť ich celoživotnému vzdelávaniu.

VÝSLEDKY PRIESKUMU POTRIEB V OBLASTI VZDELÁVANIA – POĽSKO

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 64 respondentov z radov pracovníkov s mládežou a 112 respondentov z radov kreatívnej mládeže. Ďalej bolo zrealizovaných 5 prieskumov skupín, na ktoré sa cielilo.

Pracovníci s mládežou

Na výskume sa zúčastnilo 64 osôb, z toho 53,1 % žien a 45,3 % mužov (ostatní neuviedli), ktorí pracujú najmä v organizáciách verejného sektora (42,2 %) a v neštátnom neziskovom sektore (39,1 %). Majú prevažne stredoškolské vzdelanie (štúdium) - 82,8 %. 48,4 % sa neformálnej práci s mládežou venuje viac ako šesť rokov, 45,3 % 1 až 6 rokov. Najčastejšou vekovou skupinou mladých ľudí, s ktorými pracujú, je skupina vo veku 15 až 19 rokov a to 48,4 %, nasleduje skupina vo veku 20 až 24 rokov (29,7 %). Ich výhodou je, že 67,2 % má skúsenosti s projektami alebo vlastným podnikaním, čo sa odráža v ich voľnočasových aktivitách.

Kompetencie pre podnikanie v oblasti kreatívneho sektoru

Zamestnanci pracujú najmä s vekovou skupinou 15 až 19 rokov (48,4 %) a 20 až 24 rokov (29,7 %), ktoré predstavujú potenciál pre kreatívne podnikanie v budúcnosti. Takmer štvrtinu tvoria mladí ľudia nad 25 rokov (do 30 rokov), ktorí už prišli s plánom niečo začať (21,9 %), čo je veľmi atraktívny segment, s ktorým treba v súčasnom období aktívne pracovať a podporovať ich podnikanie.

Kompetencie potrebné pre podnikanie

Pracovníci s mládežou identifikovali pomerne širokú škálu kompetencií, ktoré môžu preniesť na mladých ľudí v oblasti podnikania. Medzi najvýznamnejšie z nich patria:

- schopnosť stimulovať tvorivosť mladých ľudí
- schopnosť proaktívneho prístupu
- schopnosť odovzdávať poznatky z rôznych sociálnych a kultúrnych prostredí ako inšpiráciu
- schopnosť vcítiť sa do potrieb mladých ľudí, identifikovať ich a nasmerovať ich správnym smerom
- schopnosť podporovať tímovú prácu

Ako vyplýva z vyššie uvedenej tabuľky, ide najmä o motivačné nástroje a manažérske zručnosti, ktorými pracovníci s mládežou disponujú a ktoré môžu odovzdať mladým ľuďom.

Kompetencie, ktoré nie sú potrebné na podnikanie

V tejto časti respondenti identifikovali kompetencie, ktoré majú, ale ktoré podľa nich ich mladí ľudia pre podnikanie nepotrebujú:

- schopnosť stimulovať nadväzovanie kontaktov medzi mladými ľuďmi (vyhladávanie príležitostí a kontaktov)
- schopnosť nájsť zdroje a efektívne ich spravovať
- schopnosť viesť a motivovať mladých ľudí
- vedieť pomôcť rozvíjať sebavedomie, vedomosti, schopnosti kritického myslenia a porozumenia druhým.
- schopnosť podporovať mladých ľudí v efektívnej komunikácii a riešení problémov

Preto sú kompetencie, ktoré sa v nasledujúcej časti objavujú ako slabé stránky zamestnancov, t. j. potenciál rozvoja, zriedkavé.

Kompetencie k učeniu sa

Nižšie uvedené kompetencie by mali predstavovať potenciál rozvoja pracovníkov s mládežou:

- schopnosť nájsť zdroje a efektívne ich spravovať

- schopnosť nadväzovať kontakty medzi mladými ľuďmi (vyhľadávanie príležitostí a kontaktov)
- schopnosť poskytovať mladým ľuďom primeranú podporu a spätnú väzbu
- schopnosť používať vhodné IT nástroje pre kreatívnych mladých ľudí
- schopnosť umožniť mladým ľuďom pracovať na dosiahnutí ich cieľov
- pomáhať rozvíjať sebadôveru, vedomosti, schopnosti kritického myslenia a porozumenia druhým.

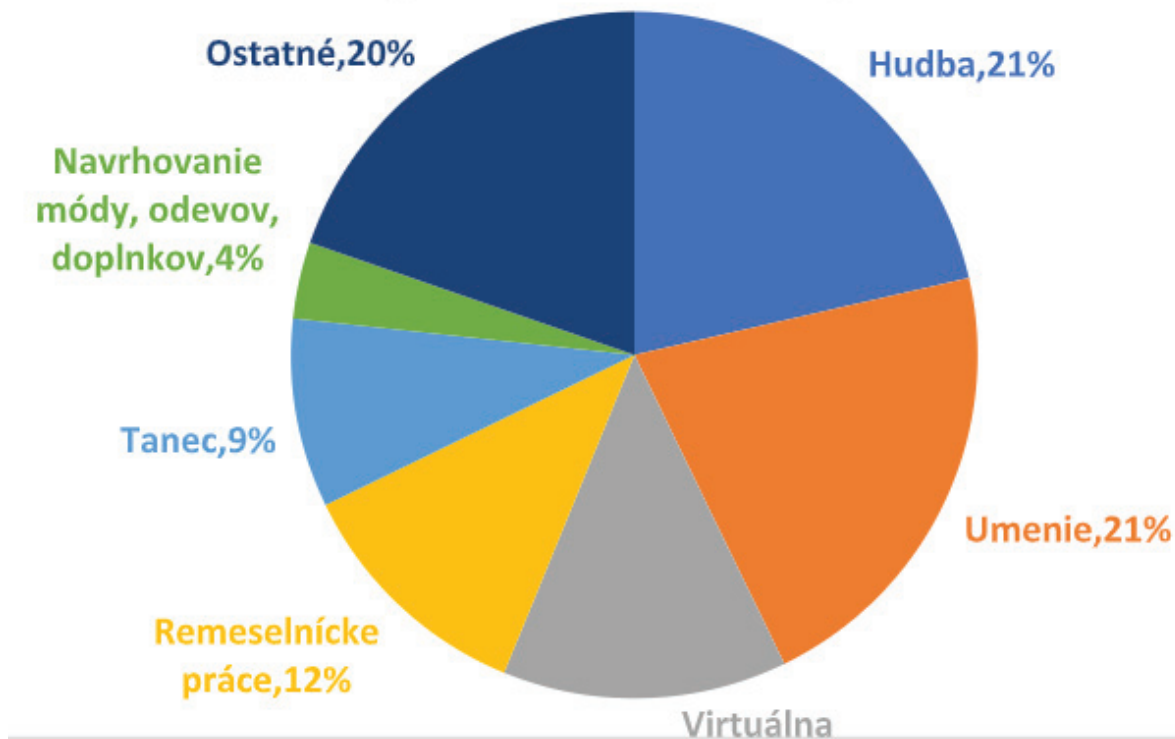
Vo výsledkoch prevláda obchodná gramotnosť, efektívna komunikácia, motivácia, tímová práca alebo využívanie moderných technológií.

Kreatívna mládež

Výskumu sa zúčastnilo 112 respondentov, prevažne žien (51,8 %) vo veku 15 až 19 rokov (54,5 %) a 20 až 24 rokov (25 %). Vzhľadom na štruktúru vzorky prevláda základné vzdelanie (45,5 %) a stredoškolské vzdelanie (17,9 %). Táto skupina má skúsenosti s projektami alebo podnikaním (38,4 %).

Voľnočasové aktivity sú veľmi rôznorodé, ale prevláda hudba, umenie a virtuálna realita.

Zastúpenie oblastí záujmu PL

V kontexte štruktúry vzorky a ich záujmov to má vplyv na prezentáciu výsledkov. Výskum ukázal, že takmer 1/3 respondentov nikdy neprezentovala svoje kreatívne nápady, na druhej strane je 1/4 respondentov, ktorí sú aktívni a prezentujú svoje výsledky pravidelne raz za mesiac. Aj takáto heterogénna skupina vyčlenila potrebné kompetencie pre podnikanie a tiež potenciál pre učenie sa.

Kompetencie potrebné pre podnikanie

V tejto časti skupina určila krátky zoznam kompetencií, ktoré má a o ktorých si myslí, že budú dôležité pre podnikanie:

- samovzdelávanie
- schopnosť pristupovať k veciam proaktívne a kreatívne
- schopnosť prevziať zodpovednosť
- schopnosť dobre si veci premyslieť
- zmysel pre krásu a hodnotu vecí

Reakcia na sebavzdelávanie alebo zodpovednosť by mala byť vnímaná ako jasný impulz, že zatiaľ majú len motiváciu niečo robiť a potrebujú ďalšie vedenie.

Kompetencie, ktoré nie sú potrebné pre podnikanie

V tejto časti mladí ľudia opäť identifikovali široké a hlavne individuálne hodnotenie nepotrebnosti jednotlivých kompetencií:

- pochopenie inej kultúry
- zmysel pre krásu a hodnotu vecí
- schopnosť využívať moderné technológie v mojom odbore (3D tlač, virtuálna realita...)

- schopnosť organizovať, riadiť a spolupracovať v tíme
- znalosť cudzieho jazyka

Niektoré z uvedených kompetencií ukazujú, že mladí ľudia si nevedia predstaviť podnikanie v kreatívnom biznise, ktorý má cezhraničný rozsah a je organizovaný. Tieto výsledky je potrebné konfrontovať s kompetenciami, ktoré sa majú naučiť.

Kompetencie k učeniu sa

Nižšie sú uvedené kompetencie, ktoré prevládajú medzi mladými ľuďmi vo vzorke a predstavujú ich vzdelávacie potreby:

- poznať neštandardné formy zamestnávania (napr. pracovné zmluvy na plný úväzok, autorské zmluvy)
- schopnosť robiť prieskum trhu (dopytu)
- mať prehľad o základných právnych predpisoch týkajúcich sa podnikania (napr. autorské práva, licencie)
- schopnosť využívať moderné technológie v odbore (3D tlač, virtuálna realita...)
- vedieť identifikovať a riešiť problémy a zvládať stresové situácie a prekážky

Z prezentovaných výsledkov vyplýva potreba vzdelávať sa v oblasti obchodnej legislatívy, obchodného minima - gramotnosti či komunikácie.

Fokusové skupiny

Prieskumu v Poľsku sa zúčastnilo päť rôznych skupín - divadelná skupina (12-16 rokov, FG1), hudobníci/programátori (17-18 rokov, FG2), tvorivá skupina (16+, FG3), dobrovoľníci (19-21 rokov, FG4), mládežnícka rada (14-18 rokov, FG5). Cieľom bolo zistiť faktory, ktoré prispievajú k identifikácii vzdelávacích potrieb a k podpore podnikania. Oblasť (zdravie a udržiavanie a ukončovanie), učenie sa, vzory pre podnikavosť, podnikanie a zmenu.

Interpretácia

Z jednotlivých fokusových skupín vyplýva, že kontinuálnosť práce na projektoch si radi určujú sami, aby ich to motivovalo k realizácii a plánovaniu ďalších krokov. V oblasti vzťahov rozlišujú medzi formálnou a neformálnou úrovňou, pričom v neformálnych vzťahoch sú otvorenejší. Podpora tímovej práce je vysoká, uprednostňujú sa malé tímy. Ukončenie vzťahu je pre nich ťažká situácia, nemajú radi konflikty. V oblasti vzdelávania je dominantným zdrojom internet, pričom členovia fokusovej skupiny tvrdia, že ide často o povrchný výskum. Vzory podnikania nie sú veľmi zrejme, pomenované sú len zdroje. Pre začatie podnikania sa riešia najmä financie, nápad a potrebné kontakty (networking). Majú dobré znalosti o organizáciách poskytujúcich podporu mladým ľuďom. Chcú skúšať nové veci, považujú to za obohatenie. Čiastočným problémom je rozhodovanie, tu by chceli podporu alebo iný názor.

Dôležitá je úloha multiplikátora - osoby so skúsenosťami, ktorá im pomáha v procese zmeny a vzory pre podnikanie alebo učenie.

Odporúčania pre vzdelávanie: finančná gramotnosť, podnikanie, vytváranie sietí, vyjednávanie. Podpora sebapoznania alebo sebahodnotenia na podporu rozhodovania, krízovej komunikácie (konflikt), práce s informáciami [ako využívať internet a hľadať v ňom]. Je tiež možné ponúknuť základy projektového riadenia (vzhl'adom na nezávislosť respondentov).

Zhrnutie

V rámci kompetencií k učeniu, t. j. analýzy vzdelávacích potrieb, sa objavil konsenzus v oblasti vzdelávania finančnej gramotnosti a využívania IT technológií. Pre pracovníkov s mládežou sú potom potrebné obohacujúce kurzy v oblasti motivácie mladých ľudí. Pre kreatívnu mládež je potrebné pridať tzv. podnikateľské minimum v kreatívnom priemysle, najmä v zamestnávaní, v práci pod tlakom alebo schopnosť prijímať kritiku..

SÚHRNNÉ VÝSLEDKY A ODPORÚČANIA PRE OD- BORNÚ PRÍPRAVU

IV tejto časti sú zhrnuté a zovšeobecnené získané informácie, aby bolo možné pripraviť vzdelávacie materiály pre všetkých partnerov projektu.

Pracovníci s mládežou

Na celom výskume sa tak zúčastnilo 167 pracovníkov s mládežou z troch partnerských krajín [58 % žien], pričom 49 % pracovníkov malo vysokoškolské vzdelanie a pracovalo vo verejných organizáciách. Ide o skúsených pracovníkov s praxou a skúsenosťami s projektovou alebo podnikateľskou prácou, vďaka čomu sú oporou pre kreatívnu mládež. Ak zhrnieme 5 najlepšie osvojených schopností pre podnikanie, tak je to motivácia, kultúrna rozmanitosť alebo podpora kreativity:

- schopnosť viesť a motivovať mladých ľudí
- schopnosť podporovať mladých ľudí v efektívnej komunikácii a riešení problémov
- schopnosť prenášať poznatky z rôznych sociálnych a kultúrnych prostredí ako inšpiráciu

- schopnosť stimulovať tvorivosť mladých ľudí
- schopnosť proaktívneho prístupu

Naopak, medzi 5 najpotrebnejších zručností patrili názory, že nie je dôležité poskytovať spätnú väzbu, čo je ale pre podnikanie dôležitý prvok:

- schopnosť stimulovať tvorivosť mladých ľudí
- schopnosť vcítiť sa do potrieb mladých ľudí, identifikovať ich a nasmerovať ich správnym smerom
- schopnosť poskytovať mladým ľuďom primeranú podporu a spätnú väzbu
- schopnosť pomôcť mladým ľuďom nájsť svoje miesto v meniacom sa svete
- pomáhať rozvíjať sebavedomie, vedomosti, schopnosti kritického myslenia a porozumenia druhým.

Úlohou je zhrnúť výsledky činností, ktoré by mohli pomôcť naštartovať podnikanie. 5 najlepších kompetencií, ktoré sa treba naučiť:

- schopnosť nájsť zdroje a efektívne ich spravovať
- schopnosť používať vhodné nástroje informačných technológií pre kreatívnych mladých ľudí
- schopnosť nadväzovať kontakty medzi mladými ľuďmi (vyhládávanie príležitostí a kontaktov)
- schopnosť používať širokú škálu vzdelávacích metód a techník

- schopnosť pomôcť mladým ľuďom nájsť svoje miesto v meniacom sa svete

Tieto výsledky možno zakresliť do modelu, ktorý poskytuje oblasti, v ktorých by sa pracovníci mali rozvíjať v úlohe multiplikátorov pre kreatívne podniky.

Tabuľka 1 Zanesení oblastí rozvoje

Podnikateľské	Manažérske	Kompetencie pre kreatívnu ekonomiku
<p>Schopnosť nadväzovať kontakty medzi mladými ľuďmi (vyhľadávanie príležitostí a kontaktov)</p> <p>Pomáhať mladým ľuďom nájsť svoje miesto v meniacom sa svete</p> <p>Nájsť zdroje a efektívne ich spravovať</p>	<p>Používať širokú škálu vzdelávacích metód a techník</p>	<p>Používanie vhodných nástrojov informačných technológií pre kreatívnych mladých ľudí</p>

Ako vyplýva z kompetenčného modelu, najpotrebnejší je rozvoj podnikateľských kompetencií a vyvážené posilnenie manažérskych a kreatívnych zručností.

Kreatívna mládež

Celkovo 331 mladých ľudí (69,8 %) boli ženy, väčšinou vo veku 15 až 19 rokov (64 %), a 38,4 % malo skúsenosti s projektami alebo podnikaním. Väčšina z nich študuje alebo má ukončenú strednú školu (62,2 %). Majú rôznorodé a väčšinou individuálne záujmy.

Dotazníky tiež ukazujú päť najdôležitejších kompetencií pre podnikanie, kde sa vyzdvihuje kreativita a zodpovednosť. Potrebných je 5 hlavných kompetencií:

- schopnosť pristupovať k veciam proaktívne a kreatívne
- schopnosť prevziať zodpovednosť
- samovzdelávanie
- zmysel pre krásu a hodnotu vecí
- schopnosť zvládnuť konštruktívnu kritiku a kriticky myslieť

Na druhej strane považujú za zbytočné rozumieť iným kultúram alebo legislatíve, aby mohli podnikat', čo môže súvisieť s tým, že skupina v dohl'adnej dobe neplánuje vlastné podnikanie:

- pochopenie iných kultúr
- mať prehľad o základných právnych predpisoch týkajúcich sa podnikania (napr. autorské práva, licencie)
- zmysel pre krásu a hodnotu vecí

- schopnosť zostať verný tomu, v čom som dobrý
- schopnosť organizačných a riadiacich schopností a tímovej práce

Opakom sú kompetencie, ktoré sa treba naučiť a ktoré odrážajú skupinu, ktorá by pravdepodobne mala záujem o podnikanie, keďže podnikateľské kompetencie sú zaradené práve medzi top kompetencie. Päť najdôležitejších kompetencií, ktoré si treba osvojiť, sú:

- informovanosť o neštandardných formách zamestnania (napr. DPČ, autorské zmluvy)
- znalosť základných právnych predpisov týkajúcich sa podnikania (napr. autorské práva, licencie)
- schopnosť vykonávať prieskum trhu (dopytovanie).
- schopnosť vypočítať, koľko peňazí mi zostane po skončení aktivity, ak zaplatím všetky náklady s ňou spojené.
- schopnosť využívať moderné technológie v mojej oblasti záujmu (3D tlač, virtuálna realita...)

Ak sa výsledky zahrnú do kompetenčného modelu, je možné získať prehľad o rôznych oblastiach odbornej prípravy.

Podnikateľské	Manažérske	Kompetencie pre kreatívnu ekonomiku
<p>Informovanosť o neštandardných formách zamestnávania (napr. zmluvy na dobu určitú, autorské zmluvy)</p> <p>Mat' prehľad o základných právnych predpisoch týkajúcich sa podnikania (napr. autorské práva, licencie)</p>	<p>Vedieť vypočítať, koľko mi zostane po podujatí, keď zaplatím všetky náklady s ním spojené.</p> <p>Vedieť urobiť prieskum trhu (dopytu).</p>	<p>Informovanosť o neštandardných formách zamestnávania (napr. zmluvy na dobu určitú, autorské zmluvy)</p> <p>Mat' prehľad o základných právnych predpisoch týkajúcich sa podnikania (napr. autorské práva, licencie)</p> <p>Využívanie moderných technológií v mojom odbore (3D tlač, virtuálna realita...)</p>

Na základe rozvoja kľúčových kompetencií podnikateľov v kreatívnom podnikaní je zrejmé, že mladým ľuďom je potrebné predstaviť podnikateľské minimum a rozvoj zručností v digitálnom svete.

Návrhy na vzdelávacie aktivity

Z predchádzajúceho zhrnutia výsledkov je možné navrhnúť vzdelávacie aktivity na posilnenie kompetencií pre kreatívne podnikanie.

Je možné navrhnúť aktivity na rozvoj pracovníkov s mládežou:

- podnikateľské minimum pre kreatívne podnikanie (vrátane analýzy trhu a finančného plánovania - jeho základy)
- základy nových trendov v oblasti IT pre kreatívny biznis (virtuálna realita, eye tracking, 3D tlač atď.)
- základy koučovania a mentoringu (na zlepšenie techník učenia)

Samozrejme, niektoré oblasti možno rozdeliť na menšie celky, aby sa zamestnanci mohli lepšie rozhodovať alebo aby mohli preberať len vybrané moduly.

V kontexte rozvoja mládeže je možné navrhnúť:

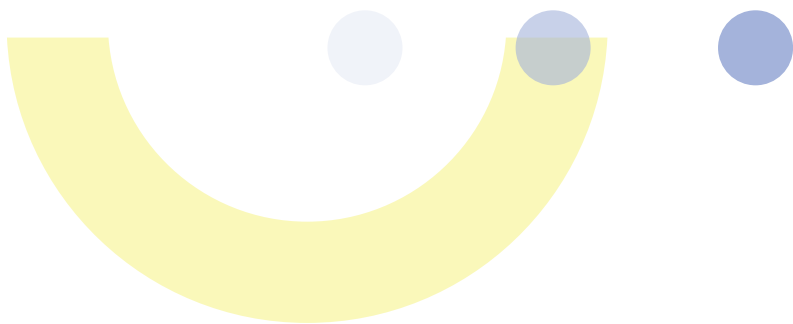
- podnikateľské minimum pre kreatívne podnikanie (vrátane analýzy trhu a finančného plánovania - jeho základy, legislatívny modul)
- komunikačné a prezentačné zručnosti
- kultúrna rozmanitosť (pochopenie, že tvorivosť musí byť chápaná zvonku, inou kultúrou, než je tá moja)

- asertivita, základy kritického myslenia
- základy manažérskych zručností - mäkké zručnosti
- psychológia osobnosti

Aj v tomto prípade možno témy rozvinúť alebo rozdeliť tak, aby boli pre jednotlivca užitočné.

Ďakujeme všetkým zapojeným mladým ľuďom s pracovníkom s mládežou v oblasti kultúry a kreativity.

ZHRNUTIE

Cielom tejto správy bolo identifikovať hlavné potreby vzdelávania pracovníkov s mládežou a mladých ľudí pracujúcich v kreatívnom a kreatívnom priemysle. V tomto dokumente sme predstavili výstupy a potreby z Českej republiky, Slovenska a Poľska, ktoré načrtli oblasti ďalšieho rozvoja vzdelávania.

Súčasťou vzdelávania bude sledovanie rozvoja kompetencií pred začiatkom vzdelávania a po jeho ukončení. Vzdelávanie by malo prispieť k zahájeniu samostatnej podnikateľskej činnosti alebo aspoň ku spracovaniu podnikateľskej myšlienky pomocou Lean Canvas modelu, ktorý by preukázal základné pochopenie podnikania v kreatívnom a kultúrnom priemysle.

V správe sú identifikované kompetencie, ktoré je potrebné rozvíjať u pracovníkov s mládežou, aby svoje vedomosti a zručnosti dokázali dobre odovzdať mladým ľuďom. Na základe výstupov z tejto správy metodika vzdelávania pracovníkov s mládežou v oblasti podnikania v kultúrnom a kreatívnom priemysle bude rozdelená do dvoch častí. Prvá časť metodiky bude venovaná osobnostnému rozvoju mladých ľudí so zameraním na témy ako typy osobností, komunikácia, medzil'udské vzťahy, osobná tvorivosť, motivácia, kultúrna rozmanitosť, udržateľnosť, práca so zmenami, originalita, vytváranie sietí a odvaha riskovať. Druhá časť metodiky bude venovaná odborným témam podnikania. Bude sa zaoberať témami, ako sú: byť profesionálom, základná legislatíva, ako sa predat', analýza trhu, testovacie služby, IT nástroje, ako byť v pluse, ďalšie finančné zdroje, sieťovanie podnikov a kvalita podnikania.